

τῆς ὥρας ταύτης, ὥρας εἰς ἑσᾶς τόσον φρικτῆς, ἢ μέχρι τέλους ἀμετανοησία, ἢ τελευταία κρίσις, ὁ ὀλίγος ἀριθμός τῶν ἐκλεκτῶν, ἢ κόλασις, καὶ περιπλέον ἢ αἰωνιότης, ἰδοὺ περὶ τίνων μέλλω νὰ καλῆσω· ἰδοὺ ποῖα εἰς ἑσᾶς μόνους ἔπρεπε νὰ λαλῶ. Αἱ! ποίαν χρεῖαν ἔχω ἀπὸ τὰς ψήφους σας, αἱ ὁποῖαι ἴσως ἤθελαν μὲ κολάσειν, χωρὶς τὴν ἰδικὴν σας σωτηρίαν; Ὁ Θεὸς θέλει σᾶς κινήσειν τὰς καρδίας, ἐνῶ λαλεῖ ὁ ἀνάξιος ὑπέρτης τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποίου πολλάκις ἐδοκίμασα τὴν εὐσπλαγχνίαν. Τότε τρέμοντες δι' ὅσας ἐπράξετε ἀνομίας, θέλετε πέσειν εἰς τὰς ἀγκάλας μου μὲ δάκρυα κατανύξεως καὶ μετανοίας· τότε βιασμένοι ἀπὸ τῆς συνειδήσεως τὸν ἔλεγχον θέλετε μ' εὐρεῖν ἀρκετὰ εὐγλωττων.

—ΡΗΤΟΡ. ΒΑΜΒΑ.

ΕΥΓΕΝΗΣ ΔΙΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ.

ΣΚΙΠΙΩΝ ὁ νεώτερος, πρὶν ἀκόμη ἐμβῆ εἰς τὸ εἰκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του, διωρίσθη στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων κατὰ τῶν Ἰσπανῶν. Μετ' ὀλίγον δὲ ἀποῦ ἐκυρίευσεν τὴν Νέαυ Καρχηδόνα, μητρόπολιν τοῦ Ἰσπανικοῦ βασιλείου, ἢ σωφροσύνη καὶ ἀρετὴ του ἐδοκίμασθησαν κατὰ τὸν ἐφεξῆς τρόπον.

Μίαν τῶν ἡμερῶν, ἀξιωματικοὶ τινες ἔφεραν πρὸς αὐτὸν παρθένον τρυφερωτάτην, καὶ τόσον περικαλλῆ, ὥστε ὄλων οἱ ὀφθαλμοὶ ἀκινήτως προσηλώθησαν ἐπάνω της. Ὁ νέος δορικτῆτωρ, ἰδὼν αὐτὴν, ἀνεπετάχθη ἀπὸ τὸ κάθισμά του συγκεχυμένος καὶ ἐκθαμβος· ἐφαίνετο δὲ ὡς νὰ ἔχασεν τὴν ἀταραξίαν τοῦ πνεύματος, τὴν εἰς πάντα στρατηγὸν ἀναγκαιοτάτην, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν αὐτὸς μάλιστα ἐφημίζετο. Συνελθὼν μετ' ὀλίγα λεπτά, ἠρώτησε τὴν καλὴν αἰχμάλωτον μὲ τὸν πλέον φιλόφροναν καὶ πολιτικὸν τρόπον περὶ τῆς πατρίδος καὶ τῶν συγγενῶν αὐτῆς· μαθὼν δὲ ὅτι εἶναι ἀρράβωνισμένη μὲ τινα τῶν Κελτιβήρων ἀρχοντα, ὀνομαζόμενον Ἀλλούτιον, διέταξε νὰ μηνύσῃ καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τοὺς γεννήτορας τῆς αἰχμάλωτου νὰ ἔλθωσιν.

Ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰσπανὸς, ἐπῆρεν αὐτὸν ὁ Σκιπίων κατὰ μόνας· θέλων δὲ νὰ τὸν ἐλαφρύνῃ ἀπὸ πᾶσαν περὶ τῆς νεανίδος ἀνησυχίαν, τὸν ἀπέτεινε τοὺς ἀκολουθοῦσους λόγους· Σὺ καὶ ἐγὼ εἴμεθα νέοι, καὶ διὰ τοῦτο δὲν βλάπτει ἂν ὁμιλήσω ἐλευθέρως. Οἱ ὀδηγήσαντες πρὸς ἐμὲ τὴν ἀρράβωνιαστικὴν σου μ' ἐβεβαίωσαν ὅτι ὑπεργαπᾶς αὐτήν· τὸ κάλλος δὲ καὶ ἡ ἀξία της δέν με ἀφῆκαν ν' ἀμφιβάλω, ὅτι τὸ πρᾶγμα ἀληθῶς ἔχει οὕτως. Ἐστοχάσθη δὲ ὅτι, ἂν ἤμην εἰς τὴν θέσιν σου, ἤθελα ὑπερεπιθυμῆν νὰ μὲ δείξῃ τις χάριν· χαίρω λοιπὸν ὅτι εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν δύναμαι νὰ σὲ δουλεύσω. Μολονότι τοῦ πολέμου ἡ τύχη μὲ κατέστησε κύριόν σου, θέλω ὁμῶς νὰ ἤμεθα φίλοι. Ἴδοὺ ἡ γυνὴ σου· λάβε τὴν· καὶ εἶθε νὰ ζήσετε πανευδαίμονες. Ἐσο βέβαιοι ὅτι μεταξύ μας ἦτο καθὼς εἰς τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς της. Μὴ γένοιτο ν' ἀγοράσῃ πατέ ὁ Σκιπίων ἡδονὴν τινα μὲ θυσίαν τῆς ἀρετῆς καὶ τιμῆς του, ἢ τῆς εὐδαιμονίας ἀγαθοῦ τινὸς ἀνθρώπου! Ὅχι· σοῦ τὴν

ἐφύλαξα διὰ νὰ τὴν παρουσιάσω δῶρον ἄξιον καὶ τῶν δύο μας. Μόνην δ' ἀνταμοιβὴν σοῦ ἀπαιτῶ διὰ τὸ ἀνεκτίμητον τοῦτο δῶρον, νὰ ἦσαι φίλος τοῦ Ῥωμαϊκοῦ λαοῦ.

Ὁ Ἀλλούτιος ἀπὸ τὴν ὑπερβολὴν τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης δὲν ἠμπόρει ν' ἀποκριθῆ· πεσὼν δὲ εἰς τοὺς πόδας τοῦ στρατηγοῦ, ἔκλαιε μετὰ μεγάλης φωνῆς· ἡ αἰχμάλωτος κόρη ἔλαβε τὴν αὐτὴν θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ διέμενε, ἕως οὗ ὁ ἠλικιωμένος πατήρ της, ἐκστατικὸς ἀπὸ χαρὰν, ὠ ἄριστε Σκιπίων! ἐξεφώνησεν, ὁ Θεὸς σ' ἔδωκεν ἀρετὴν ὑπερανθρώπινον. ὦ ἐνδοξε ἀρχηγέ! ὦ θαυμάσιε νέε! ποῖα εὐχαρίστησις δύναται νὰ συγκριθῆ μ' ἐκείνην, ἥτις πρέπει τώρα νὰ σοῦ πληροῖ τὴν καρδίαν, ἐνῶ ἀκούεις τῆς εὐγνωμοσύνης ταύτης παρθένου τὰς εὐχὰς ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ εὐδαιμονίας σου!

Τοιοῦτος ἐχρημάτισεν ὁ Σκιπίων, καίτοι στρατιώτης, νέος, καὶ Ἑθνικός! οὐδ' ἔμεινε ἀβράβευτος ἢ ἀρετῆ του. Ὁ Ἀλλούτιος, θαυμάσας τοιαύτην μεγαλοψυχίαν, ἐλευθερίτητα, καὶ χρηστοθήθειαν, ὑπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του, διακηρύττων εἰς πᾶσαν περίστασιν τοὺς ἐπαίνους τοῦ γενναίου καὶ φιλανθρώπου νικητοῦ· φωνάζων ὅτι ἦλθεν εἰς τὴν Ἰσπανίαν ἠρωϊκός τις νέος, ὁ ὁποῖος ἐνίκα τὰ πάντα ὀλιγώτερον μὲ τῶν ὀπλων τὴν δύναμιν παρὰ μὲ τῆς ἀρετῆς τὰ θέλγητρα καὶ τῆς ἀγαθοεργίας τὸ μεγαλεῖον.

ΜΕ πόσῃ ἀφέλειαν καὶ ὠραιότητα εἰκονίζεται εἰς τὸν ἐφεξῆς ἀπόλογον ἡ ἐκ τῆς ἀγαθῆς συναναστροφῆς εὐεργεσία.

Μίαν τῶν ἡμερῶν, εἰς τὸ λουτρόν εὐρισκόμενος, ἔλαβον παρὰ τινος φίλου κομμάτιον μυρισμένου πηλοῦ. Ἀποῦ προσεκτικῶς τὸ ἐθεώρησα, Ὁ Μόσχος εἶσαι ἢ ἄμβαρρον; εἶπα πρὸς αὐτό· διότι θέλγωμαι ὑπὸ τῆς εὐωδίας σου. Ὁ ἤμην, ἀπεκρίθη, ἄχρειον κομμάτιον πηλοῦ, ἀλλὰ πρὸς καιρὸν συνανεστράφην μὲ τὸ ῥόδον· ἡ γλυκεῖα δὲ τοῦ συντρόφου μου ποιότης μετεδόθη καὶ εἰς ἐμὲ· ἀλλῶς, ἤθελα εἶσθαι μόνον κομμάτιον πηλοῦ, ὡς φαίνομαι ὅτι εἶμαι.

ΣΥΓΚΡΙΣΙΣ ΤΟΥ ΑΓΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΟΥ ΒΙΟΥ.— Ἀπ' ἐρήμου σχεδὸν τόπου ἐπιστρέφοντες, ἐξεπλάγημεν εἰς τὸν θόρυβον πόλεως, ἥτις δὲν εἶχεν εἰμὴ ἐξ ἑκατῶν κατοίκων. Ἐθαυμάσαμεν τὰς εὐκολίας, ὅσας τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ βιομηχανία παρέχουν εἰς τὸν πολιτισμένον βίον. Ταπεινὰ κατοικίαι μᾶς ἐφαίνοντο μεγαλοπρεπεῖς· καὶ πᾶς, μεθ' οὗ συνωμιλούσαμεν, ἐφαίνετο μὲ ἀνωτέρας γνώσεως προικισμένος. Στερήσεις μακροχρόνιοι καθιστάνουν πολυτίμους καὶ τὰς μικροτάτας ἀπολαύσεις· δυσκολεύομαι δὲ νὰ ἐκφρασθῶ μετὰ πόσης ἡδονῆς ἐθεωρήσαμεν, κατὰ πρώτην φοράν, τὸν σίτινον ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ κυβερνήτου.— Humboldt.